
System budování finanční gramotnosti na základních a středních školách

Společný dokument

**Ministerstva financí ČR, Ministerstva školství, mládeže
a tělovýchovy ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu ČR
vypracovaný na základě usnesení vlády č. 1594
ze dne 7. prosince 2005**

**aktualizovaná verze
a v souladu se Strategií finančního vzdělávání**

Prosinec 2007

Obsah

I. Východiska.....	3
II. Role subjektů a spolupráce na poli počátečního vzdělávání	5
III. Finanční vzdělávání – základní kroky	7
III.1. Definice FG.....	7
III.2. Standardy FG	8
III.3. Metodické materiály	9
III.4. Průzkumy aktuální úrovně FG	10
III.5. Vzdělávací programy a aktivity.....	10
III.6. Pravidelné hodnocení úrovně FG a efektivity vzdělávacích programů	10
IV. System budování finanční gramotnosti na ZŠ a SŠ.....	11
Příloha	12
I. Standardy finanční gramotnosti.....	12
I.1. Standard finanční gramotnosti pro základní vzdělávání	12
I.2. Standard finanční gramotnosti pro střední vzdělávání	13
II. Předpokládaný harmonogram implementace FG do RVP, resp. ŠVP na ZŠ a SŠ.....	15

I. Východiska

Vláda České republiky svým usnesením č. 1594 ze dne 7. prosince 2005 uložila ministru financí, ministryni školství, mládeže a tělovýchovy a ministru průmyslu a obchodu připravit do 30. září 2006 **system budování¹⁾ finanční gramotnosti na základních a středních školách** (dále jen „SBFG“).

SBFG byl vytvořen mezirezortní pracovní skupinou složenou ze zástupců Ministerstva financí (dále jen „MF“), Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“), Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) a jeho přímo řízenými organizacemi: Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze (dále jen „VÚP“) a Národním ústavem odborného vzdělávání (dále jen „NÚOV“). Ke spolupráci byl přizván i zástupce obchodních akademií.

První verze SBFG byla dokončena v září 2006 a následně byly zahájeny práce na jeho implementaci, především v podobě návrhu prvních standardů finanční gramotnosti (dále jen „FG“). Současná (druhá) verze SBFG již plně navazuje na širší Strategii finančního vzdělávání, připravenou mezirezortní skupinou v průběhu první poloviny roku 2007.

Posílení FG na základních a středních školách (dále jen „ZŠ“, resp. „SŠ“) je jedním ze dvou pilířů zmíněné NSFV, která věnuje svou pozornost dvěma fázím vzdělávání – tzv. počátečnímu²⁾, u něhož je garantem implementace stát prostřednictvím MŠMT, a dalšímu vzdělávání³⁾, jehož implementaci budou zajišťovat především subjekty finančního trhu a další organizace (např. spotřebitelská sdružení).

Důraz na finanční vzdělávání je kladen také v tzv. **Rámcové politice MF v oblasti ochrany spotřebitele na finančním trhu (dále jen OSFT).**⁴⁾ Stěžejním principem je úvaha, že vzdělaný a informovaný spotřebitel je plnohodnotným aktérem finančního trhu a je proto cílem MF jako gestora ochrany spotřebitele na finančním trhu se na procesu vzdělávání spotřebitelů podílet.

---

¹⁾ Budováním se rozumí rozvoj a zvyšování úrovně finanční gramotnosti.

²⁾ Počátečním vzděláváním se rozumí předškolní vzdělávání, základní vzdělávání, střední vzdělávání, vzdělávání v konzervatoři a vyšší odborné vzdělávání uskutečňované podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a dále studium v akreditovaných studijních programech uskutečňovaných podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, vysokými školami nebo jejich součástmi.

³⁾ Dalším vzděláváním se rozumí vzdělávací aktivity, které nejsou počátečním vzděláváním (bývají označovány také jako vzdělávání celoživotní).

⁴⁾ Výchozí materiál MF, který stanoví hlavní cíle, oblasti a principy, na které se bude MF ve svých aktivitách na poli OSFT zaměřovat. Patří k nim dostupnost informací pro spotřebitele v odpovídajícím rozsahu, zajištění jeho adekvátního postavení ve smluvním vztahu a finanční vzdělávání.

SBFG je rovněž v souladu s dokumenty Evropské unie, zejména Evropské komise v oblasti politiky finančních služeb. Pozornost zvýšení úrovně FG na ZŠ a SŠ věnují také v dalších zemích.⁵⁾

V souvislosti s výše zmíněným usnesením vlády byla v roce 2006 vytvořena také **Expertní skupina pro finanční sektor** (dále jen „ESFS“). Tato skupina představuje stálou platformu pro odbornou diskusi státu, spotřebitelských sdružení a subjektů finančního trhu o koncepčních otázkách, zejména ochrany spotřebitele na finančním trhu. Jedno z klíčových témat ESFS je finanční vzdělávání obyvatel České republiky (tj. vzdělávání jak počáteční, tak další).

---

⁵⁾ Seznam vybraných vzdělávacích projektů v zahraničí je dostupný na webových stránkách MF v sekci Finanční trh/Finanční vzdělávání.

II. Role subjektů a spolupráce na poli počátečního vzdělávání

V rámci přípravy SBFSG proto **MF** zahájilo jako koordinátor plnění vládního úkolu úzkou spoluprací s MŠMT, VÚP, NÚOV a MPO a v roli odborného garanta spolupracuje na formulaci standardů FG. V roli gestora Pracovní skupiny pro finanční vzdělávání⁶⁾ (dále jen „PSFV“), která představuje platformu pro diskusi, sdílení informací a výměnu zkušeností mezi zástupci státu, spotřebitelských organizací, asociací finančního trhu a expertů na vzdělávání, umožňuje pravidelné setkávání subjektů zainteresovaných na problematice finančního vzdělávání. MF podporuje implementaci finančního vzdělávání do rámcových vzdělávacích programů (dále jen „RVP“) pro základní a střední vzdělávání vydávaných MŠMT a navazujících školních vzdělávacích programů (dále jen ŠVP) vydávaných a zveřejňovaných řediteli škol, a to zejména po obsahové stránce.

MŠMT odpovídá ve fázi počátečního vzdělávání za zavádění RVP, které jsou východiskem (podle školského zákona závazným) pro tvorbu ŠVP na jednotlivých školách. MŠMT zabezpečí implementaci standardů FG do RVP, a to podle odpovídající věkové kategorie žáků s cílem posílit jejich FG, a to v příslušných termínech stanovených pro úpravu stávajících a tvorbu nových RVP. ŠVP zpracovaný též v souladu s možnostmi a zaměřením školy, zájmy žáků a rodičů, vydává ředitel školy. Tato činnost musí být zároveň podpořena existencí vhodného portfolia metodických materiálů.⁷⁾ Tímto postupem bude dotvořen ucelený systém finančního vzdělávání pro žáky ZŠ a SŠ a žáci si tak budou moci osvojit potřebné kompetence odpovídající příslušnému standardu FG.

VÚP mj. vytváří koncepci předškolního, základního, gymnaziálního a speciálního vzdělávání, připravuje RVP pro dané úrovně vzdělání, podílí se na jejich implementaci do školní praxe, ověřuje tvorbu a realizaci ŠVP a poskytuje školám metodickou podporu. **NÚOV** mj. vytváří koncepci a strategii středního odborného vzdělávání a podílí se na jejich uskutečňování. Do školské soustavy zavádí RVP pro střední odborné vzdělávání, sleduje a projektuje zejména prostupnost vzdělávacích cest, ukončování studia, certifikaci a evaluaci.

Role **MPO** ve fázi počátečního vzdělávání se zaměřuje na poskytování finanční podpory spotřebitelským a dalším organizacím formou dotací určených pro realizaci vybraných projektů, které rozvíjejí též problematiku finančního vzdělávání v počáteční fázi.⁸⁾ MPO zajišťuje zpětnou vazbu k využívání získaných informací a zkušeností z poradenské činnosti občanských spotřebitelských organizací. Zprostředkovává výměnu těchto informací a zkušeností mezi jednotlivými občanskými spotřebitelskými organizacemi. MPO bude nadále vycházet z dosavadní praxe spotřebitelských

---

⁶⁾ PSFV byla založena ESFS jako jedna z jejích podskupin, svou činnost zahájila v srpnu 2006.

⁷⁾ Viz kapitolu III.2 Standardy finanční gramotnosti.

⁸⁾ Např. ve spolupráci neziskových organizací s Evropskou komisí vydávané texty v podobě školních diářů pro žáky základních a středních škol (projekt Spotřebitelské diáře).

organizací. V řízení dotační politiky resortu vůči nestátním neziskovým spotřebitelským organizacím bude na základě získaných informací o průběhu a výsledcích poradenské činnosti průběžně aktualizováno vyhlášení prioritních dotačních programů tak, aby problematice finančního vzdělávání byla věnována adekvátní pozornost. Předpokladem úspěšného rozvoje a zvyšování úrovně FG žáků na ZŠ a SŠ v České republice je komplexní podchycení celé problematiky a zapojení všech zmiňovaných institucí, ale také nejrůznějších sdružení a nadací do tohoto procesu. Ty rovněž mohou a v praxi již vytváří vzdělávací projekty,⁹⁾ které vhodným způsobem přibližují problematiku finančního trhu nejmladším skupinám obyvatel. Účelem snah je, aby aktivity soukromých subjektů na poli počátečního vzdělávání byly ve vzájemném souladu, podporovaly, a tím prohlubovaly systém plošného zvyšování úrovně FG na ZŠ a SŠ.

---

⁹⁾ Přehled vybraných projektů finančního vzdělávání, mezi něž patří aktivity se zaměřením na žáky základních a středních škol, je k dispozici na webových stránkách MF v sekci Finanční trh/Finanční vzdělávání.

III. Finanční vzdělávání – základní kroky

Definice FG, vymezená v rámci dokumentu NSFV, je nezbytným východiskem pro tvorbu standardů FG a tvorbu vzdělávacích programů a aktivit.

III.1. Definice FG

FG je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

Definice finanční gramotnosti je strukturovaná. Finanční gramotnost jako správa osobních/rodinných financí zahrnuje **tři složky**: gramotnost peněžní, cenovou a rozpočtovou.

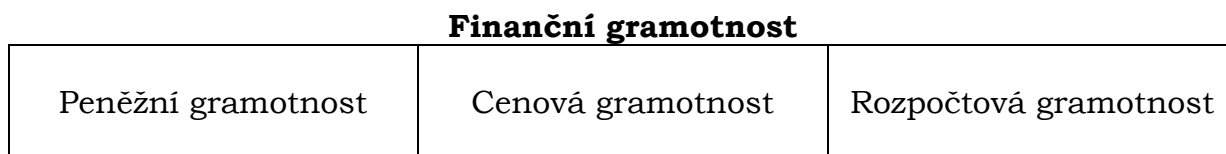
- **Peněžní gramotnost** představují kompetence nezbytné pro správu hotovostních a bezhotovostních peněz a transakcí s nimi a dále správu nástrojů k tomu určených (např. běžný účet, platební nástroje apod.).
- **Cenovou gramotnost** představují kompetence nezbytné pro porozumění cenovým mechanismům a inflaci.¹⁰⁾
- **Rozpočtovou gramotnost** představují kompetence nezbytné pro správu osobního/rodinného rozpočtu (např. schopnost vést rozpočet, stanovovat finanční cíle a rozhodovat o alokaci finančních zdrojů) a zahrnuje i schopnost zvládat různé životní situace z finančního hlediska. Rozpočtová gramotnost zahrnuje vedle výše popsané obecné složky také dvě složky specializované: **správu finančních aktiv** (např. vkladů, investic a pojištění) a **správu finančních závazků** (např. úvěrů nebo leasingu). To předpokládá v obou případech orientaci na trhu různě komplikovaných finančních produktů a služeb, schopnost mezi sebou jednotlivé produkty či služby porovnávat a volit ty nejvhodnější s ohledem na konkrétní životní situaci.

---

¹⁰⁾ Významnou složkou cenové gramotnosti je porozumění principu „ceny peněz“ v čase, rozdílu mezi nominální a reálnou úrokovou sazbou a porozumění cenám finančních nástrojů a služeb v praktické podobě poplatků a úrokových sazeb.

Obrázek 1. Složky finanční gramotnosti

Rozpočtová gramotnost =
Správa finančních aktiv + Správa finančních závazků

FG je specializovanou součástí širší **ekonomické gramotnosti**, která navíc zahrnuje např. schopnost zajistit si příjem, zvažovat důsledky osobních rozhodnutí na současný a budoucí příjem, orientaci na trhu pracovních příležitostí, schopnost rozhodovat o výdajích apod. Nedílnou součástí FG jsou také nezbytné **makroekonomické aspekty**¹¹⁾ a **oblast daňová**,¹²⁾ a to zejména vzhledem k tomu, že se významně podílí na finančních zdrojích jednotlivců i domácností, a má tedy významný vliv na peněžní toky v soukromých financích. FG jako součást ekonomické gramotnosti tvoří jednu ze složek tzv. klíčových kompetencí, tedy znalostí, dovedností a hodnotových postojů, které by měl občan mít, aby se dokázal uplatnit v současné společnosti.

K FG se dále pojí zvláště **gramotnost numerická** (z hlediska gramotnosti finanční se týká především finančních numerických úkonů), **gramotnost informační** (jako schopnost vyhledat, použít a vyhodnotit relevantní informace v kontextu) a **gramotnost právní** (jako orientace v právním systému, přehled o právech a povinnostech a také možnostech, kam se obrátit o pomoc). Rozvoj těchto kompetencí je současně prostředkem k vytváření a posilování politického, právního a ekonomického myšlení občanů.

III.2. Standardy FG

Z definice FG vycházejí konkrétní standardy FG, které stanovují **ideální úroveň FG** pro různé cílové skupiny, resp. **cílový stav finančního vzdělávání** pro různé stupně vzdělávání. Tyto standardy jsou následně implementovány do RVP (u počátečního vzdělávání na ZŠ a SŠ) či slouží jako východisko při tvorbě konkrétních **vzdělávacích programů a aktivit** směřujících k rozvoji a zvyšování úrovně FG žáků a dospělé populace (u dalšího vzdělávání), resp. specifických cílových skupin, viz obrázek č. 2.

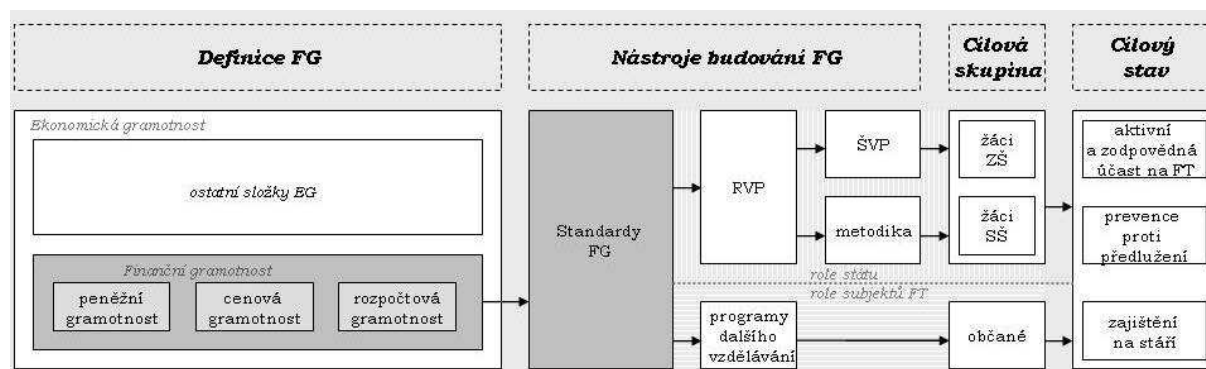
---

¹¹⁾ Makroekonomickými aspekty je rozuměna zejména orientace v základních vztazích mezi jednotlivými sektory ekonomiky a porozumění základním makroekonomickým ukazatelům (HDP, inflace, úroková míra aj.).

¹²⁾ Základní povědomí o daňovém systému a roli daní v rámci občanské společnosti je nutné chápat jako prvek k zajištění odpovědného chování občanů vůči rodině a státu.

Obrázek č. 2 Role standardů finanční gramotnosti

V první fázi (rok 2007) byly pro počáteční vzdělávání vymezeny tři standardy FG (dle cílových skupin):

- standard FG pro žáka 1. stupně ZŠ,
- standard FG pro žáka 2. stupně ZŠ.
- standard FG pro žáka SŠ - odpovídá standardu FG dospělého občana přizpůsobeného vzdělávacím potřebám žáků na SŠ.

Na formulaci těchto standardů FG se podílela mezirezortní skupina složená ze zástupců MF, MŠMT, VÚP, NÚOV a Asociace obchodních akademií.

Standardy FG v rozsahu určeném k implementaci do RVP jsou uvedeny v Příloze I.

Vedle těchto výchozích standardů mohou být posléze definovány další standardy FG podle potřeb specifických cílových skupin.

MŠMT schválilo v červenci 2007 RVP pro gymnázia a pro gymnázia se sportovní přípravou,¹³⁾ ve kterých jsou již standardy FG pro SŠ zahrnuty (především ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce). MŠMT dále v červnu a v červenci 2007 schválilo 61 RVP pro střední odborné vzdělávání, ve kterých jsou též tyto standardy zahrnuty (zejména část společenskovední vzdělávání a ekonomické vzdělávání).

III.3. Metodické materiály

Na standardy FG by měla navázat fáze vytváření příkladů dobré praxe a vzorových metodických materiálů. Na nich bude pracovat MŠMT, VÚP, NÚOV a také MF jako odborný garant. Tyto materiály budou nezbytné pro vhodné uchopení problematiky ze strany pedagogů a pro potřeby jejího vysvětlení žákům.¹⁴⁾ V budoucnu se předpokládá existence řady dalších

¹³⁾ Dokumenty jsou k dispozici ke stažení na webových stránkách <http://www.rvp.cz/clanek/1541>.

¹⁴⁾ Harmonogram dalších prací viz Akční plán.

materiálů připravených a vydaných i jinými subjekty, ze kterých si školy budou moci vybrat při vytváření a úpravách vlastních ŠVP.

III.4. Průzkumy aktuální úrovně FG

Nezbytnou součástí této strategie jsou **cílené analýzy současného stavu v oblasti finančního vzdělávání a průzkumy úrovně FG**.¹⁵⁾ Závěry těchto analýz a průzkumů budou zohledněny při přípravě koncepcí vzdělávacích programů a aktivit tak, aby každý program/aktivita byl/a cílen/a efektivně a s využitím vhodných vzdělávacích metod. Z výsledků průzkumů mohou při tvorbě vzdělávacích programů či projektů vycházet také ostatní subjekty (viz kapitola II Role subjektů a spolupráce na poli počátečního vzdělávání). Průzkumy budou realizovány dle aktuálních rozpočtových možností zainteresovaných subjektů.

III.5. Vzdělávací programy a aktivity

Mají-li být projekty finančního vzdělávání v oblasti počátečního nebo dalšího vzdělávání považovány za součást systému finančního vzdělávání,¹⁶⁾ mají svým charakterem rozvíjet a zvyšovat úroveň FG ve smyslu základní orientace a přehledu o finančních produktech či službách (**princip obecnosti**), přičemž se nesmí týkat propagace konkrétních produktů a služeb. Dále má být zajištěna odborná úroveň učitelů (**princip odbornosti**) a informace musí být skrze vhodné informační kanály dostupné příslušným cílovým skupinám bez dalšího omezení (**princip informovanosti**).

III.6. Pravidelné hodnocení úrovně FG a efektivity vzdělávacích programů

Do budoucna by měl být přijat a zaveden způsob pravidelného hodnocení úrovně FG populace České republiky, efektivity vzdělávacích programů a aktivit a identifikace možných nedostatků v systému finančního vzdělávání a problémových oblastí. Na základě možností zúčastněných subjektů¹⁷⁾ se předpokládá pravidelné opakování analýz a průzkumů tak, aby mohly být průběžně vyhodnocovány přínosy či nedostatky realizovaných vzdělávacích programů a aktivit. Hodnocení budou realizována dle aktuálních rozpočtových možností zainteresovaných subjektů.

---

¹⁵⁾ Viz výsledky výzkumu veřejného mínění společnosti STEM/MARK pro ministerstvo financí z července 2007 uveřejněné na webových stránkách ministerstva financí http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xml/fintrh_fin_vzdelavani_34424.html (viz Strategie finančního vzdělávání, kapitola 3.2 Současný stav, která obsahuje hlavní zjištění z výzkumu veřejného mínění na téma finanční gramotnost zpracovaného společností STEM/MARK pro ministerstvo financí z července 2007) Viz výsledky výzkumu veřejného mínění společnosti Faktum Invenio pro Českou bankovní asociaci z února 2006 uveřejněného na webových stránkách asociace <http://www.czech-ba.cz/index.php?akce=kat&kat=51&lang=cz>.

¹⁶⁾ Např. pro účely mapování projektů finančního vzdělávání nebo pro účast v případných dotačních schématech.

¹⁷⁾ Viz kapitola II. Role subjektů a spolupráce na poli počátečního vzdělávání.

IV. Systém budování finanční gramotnosti na ZŠ a SŠ

Na základě práce projektového týmu a odborných diskusí byla navržena struktura SBFG, jež zahrnuje následující dílčí etapy:¹⁸⁾

1. Definice FG
2. Formulace standardů FG
3. Příprava systému vzdělávání a podpory pedagogických pracovníků pro finanční vzdělávání
4. Implementace standardů FG do RVP
5. Hodnocení (monitorování) úrovně FG populace
6. Formulace zpětné vazby pro případné úpravy systému
7. Pravidelné uveřejňování informací o fungování systému

Je důležité nahlížet na SBFG jako na jeden z prvků ucelené NSFV, který se věnuje implementaci finančního vzdělávání do tzv. počátečního vzdělávání.

---

¹⁸⁾ Podrobněji se etapami implementace systému zabývá příloha č. II tohoto dokumentu.

Příloha

I. Standardy finanční gramotnosti

Pozn.:

Podle platné školské legislativy postupují podle RVP školy od 1. září, které následuje nejpozději po uplynutí 2 let ode dne jejich vydání. Některé RVP již byly vydány (RVP pro základní vzdělávání; RVP pro gymnázia, RVP pro gymnázia se sportovní přípravou; 61 RVP pro střední odborné vzdělávání), další jsou připravovány ke schvalovacímu procesu. V ročnících, v nichž se vyučuje podle dosavadních učebních dokumentů příslušných oborů vzdělání nebo podle RVP ZV (do doby jeho úpravy) se doporučuje implementovat standardy FG do vzdělávání na dobrovolné bázi.

I.1. Standard finanční gramotnosti pro základní vzdělávání

Peníze	
1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Obsah	Obsah
- hotovostní a bezhotovostní forma peněz	- nakládání s penězi
- způsoby placení	- tvorba ceny
- banka jako správce peněz	- inflace
Výsledky	Výsledky
- používá peníze v běžných situacích	- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení
- odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze	- na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH
	- objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny
	- popíše vliv inflace na hodnotu peněz

Hospodaření domácnosti	
1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Obsah	Obsah
- rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti	- rozpočet domácnosti, typy rozpočtu, jejich odlišnosti
- nárok na reklamaci	- základní práva spotřebitelů
Výsledky	Výsledky
- na příkladu ukáže, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje	- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů
	- objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu
	- vysvětlí, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

System budování finanční gramotnosti na základních a středních školách
 společný dokument - MF, MPO, MŠMT
 - aktualizovaná verze prosinec 2007 -

Finanční produkty	
1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Obsah	Obsah
- úspory	- služby bank, aktivní a pasivní operace
- půjčky	- produkty finančního trhu pro investování a pro získání prostředků
	- pojištění
	- úročení
Výsledky	Výsledky
- vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	- uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
	- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky (spotřeba, úspory, investice)
	- uvede a porovná nejčastější způsoby krytí deficitu (úvěry, splátkový prodej, leasing)
	- vysvětlí význam úroku placeného a přijatého
	- uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít

I.2. Standard finanční gramotnosti pro střední vzdělávání

Peníze	
Obsah	Výsledky
- placení (v tuzemské i zahraniční měně)	- používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kursovní listku
- tvorba ceny	- stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH
	- vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa, období...
	- rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH...) a klamavé nabídky
- inflace	- vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit

Hospodaření domácnosti	
Obsah	Výsledky
- rozpočet domácnosti	- rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti
	- navrhne jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti

Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách
společný dokument - MF, MPO, MŠMT
- aktualizovaná verze prosinec 2007 -

Finanční produkty	
Obsah	Výsledky
- přebytek finančních prostředků	- navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti...) - vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč
- nedostatek finančních prostředků	- vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu - posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení - vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN
- pojištění	- vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby

Práva spotřebitele	
Obsah	Výsledky
- předpisy na ochranu spotřebitele	- na příkladu vysvětlí jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb včetně produktů finančního trhu)
- obsah smluv	- na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek

II. Předpokládaný harmonogram implementace FG do RVP, resp. ŠVP na ZŠ a SŠ

Etapy implementace:

Aktivita	Termín	Vyhodnocení
Definice FG.	Září 2006	Splněno
Definice standardů FG pro potřeby počátečního vzdělávání	Září 2006 – červen 2007	Splněno
Doporučení fakultám vysokých škol, které připravují učitele ZŠ a SŠ k začlenění standardů FG do obsahu příslušných vysokoškolských studijních programů/oborů vzdělání	Červen 2008 MŠMT	
Tvorba metodických materiálů pro učitele ZŠ a SŠ.	Srpen 2008 a dále dle potřeby MŠMT (VÚP a NÚOV)	
Nabídka vzdělávání v oblasti FG formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	Září 2008 MŠMT (NIDV) ¹⁹ a další subjekty	
RVP ZV (pro základní vzdělávání)	Vlastní termín v rámci úprav již vydaného RVP ZV MŠMT	
RVP G a RVP GSP (pro střední vzdělávání realizované na gymnáziu a na gymnáziu se sportovní přípravou)		Splněno
RVP SOV (střední vzdělávání realizované na odborně zaměřených SŠ)	Vlastní termín v souladu s harmonogramem MŠMT pro vydávání RVP SOV v dalších vlnách MŠMT	Splněno částečně
Hodnocení (monitorování) úrovně FG populace.	Průběžně dle rozpočtových možností MF a MPO	
Formulace zpětné vazby pro úpravy SBFG.	2013 MF, MŠMT a MPO	
Pravidelné informování o fungování systému	1 x za 2 roky k 30. září za	

¹⁹ NIDV – Národní institut dalšího vzdělávání, přímo řízená organizace MŠMT, dále viz www.nidv.cz

System budování finanční gramotnosti na základních a středních školách
společný dokument - MF, MPO, MŠMT
- aktualizovaná verze prosinec 2007 -

---

zajímavými subjekty (MF, MŠMT, MPO, příp. další)	<i>předchozí školní roky.</i> MŠMT, MPO, MF	
--	--	--

Pozn.:

Navržené schéma může být modifikováno v závislosti na dalším vývoji postupu prací tvorby RVP pro jednotlivé stupně vzdělání.